

Klimat, kön och konsumtion

– kan ett jämställt omsorgsansvar
snabba på den gröna omställningen?

Jimmy Sand, utredare

NIKK – Nordisk information för kunskap om kön
Nationella sekretariatet för genusforskning
Göteborgs universitet

Rapport från projektet Hållbarhet, livsstil och konsumtion med genusperspektiv

Studie genomförd genom Nordiska ministerrådets tvärasektoriella program Hållbar livsstil i Norden

- Med syfte att genom **aktuell kunskap** synliggöra och utmana könsstereotyper i förhållande till **konsumtion och livsstil**
- Baserad på en **systematisk litteratursökning**, med analys av 87 vetenskapliga artiklar (2007–2021)
- Sorterat på **sju övergripande teman**:
  1. Livsmedel,
  2. Bostäder och energi,
  3. Kläder och konsumtionsvaror,
  4. Transporter,
  5. Arbete och tidsanvändning,
  6. Kultur och turism,
  7. Aktivism och påverkan

Klimat, kön och konsumtion

En forskningsöversikt med genusperspektiv på hållbara livsstilar

Hållbar konsumtion – hållbara livsstilar?

- “Det jämställda Norden” – fem länder med stor klimatpåverkan per capita (SDG 12–15)
- Hushållens klimatpåverkan: transporter (30–40 %), livsmedel (20–30 %), bostäder (20–30 %)
- IPCC-rapport april 2022: socio-demografiska faktorer (t.ex. kön, inkomst, etnicitet) har stort förklaringsvärde med avseende på individers/hushålls klimatpåverkan

Några resultat från forskningsöversikten

Livsmedel

- Skillnader mellan kvinnor och män, särskilt att män som grupp äter mer kött
- Kvinnor som grupp bryr sig mer om djurens välbefinnande och är oftare vegetarianer
- Sociala normer viktigare än juridiskt kön: maskulinitet och femininitet
- Hållbarhetskampanjer inom livsmedelsindustrin anspelar på normer (familjeförsörjare vs. omsorgsgivare)

Bostäder och energi

- Kvinnor är mer benägna till beteendeförändringar (t.ex. källsortering), medan män är mer intresserade av investeringar av teknisk karaktär (t.ex. solpaneler)
- Den som tar huvudansvaret för hushålls- och omsorgsarbetet (ofta kvinnor) tenderar också att vara drivkraften för hållbarhetsarbete (bortsett från teknik)
- Parallell mellan könssegregerad arbetsmarknad respektive ojämställd arbetsdelning inom hushållen

Transporter

- Fler män är bilägare, färdas längre sträckor med bil och spenderar mer pengar på bilbränsle jämfört med kvinnor
- Personer som arbetar deltid, har huvudsakligt omsorgsansvar och sköter de dagliga inköpen (ofta kvinnor) uppvisar andra transportmönster än personer som denna beskrivning inte gäller
- Trafikplanering traditionellt ett manligt område, präglad av teknisk rationalitet snarare än fokus på basala behov

Övriga iakttagelser...

- Nedväxling handlar för kvinnor ofta om att hinna med omsorgsåtaganden, för män kan mer fritid ge större klimatpåverkan
- Reparationskaféer och second hand kan fungera som inslag av omsorgsekonomi, för både social och ekologisk hållbarhet
- Att engagera sig i något som ger mening, t.ex. klimatrörelsen, har visat sig bättre för det egna välbefinnandet än att försöka lösa problemen som individ

Tack för er tid!
Besök gärna nikk.no

